

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 05.02.2009
SEC(2009) 113 definitief

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

Begeleidend document bij de

**Verordening van de Commissie tot uitvoering van Richtlijn 2005/32/EG betreffende
eisen inzake ecologisch ontwerp voor eenvoudige set-top boxes**

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

**{C(2009) 582 definitief}
{SEC(2009) 114}**

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

Begeleidend document bij de

Verordening van de Commissie tot uitvoering van Richtlijn 2005/32/EG betreffende eisen inzake ecologisch ontwerp voor eenvoudige set-top boxes

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

Achtergrond

Richtlijn 2005/32/EG inzake ecologisch ontwerp vormt het kader voor de vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten. Het gaat om wettelijke eisen (op basis van artikel 95 van het EG-Verdrag) waaraan producten moeten voldoen om op de markt te worden gebracht, met de bedoeling de milieuprestaties ervan te verbeteren zonder het vrij verkeer van goederen op de interne markt te belemmeren. Op grond van de kaderrichtlijn stelt de Commissie (met hulp van een regelgevingscomité) uitvoeringsmaatregelen vast waarin milieu-eisen worden gesteld aan het ontwerp van bepaalde energieverbruikende producten die, voor zover ze veel worden verkocht, aanmerkelijke invloed op het milieu hebben en ruimte voor verbetering bieden.

Dit geldt zonder meer voor eenvoudige set-top boxes (hierna SSTB's genaamd), die in principe alleen een digitaal ingangssignaal in een analoog uitgangssignaal omzetten. Zolang de omschakeling van analoge naar digitale omroep nog niet is afgerond, is bij elke tv die niet geschikt is voor digitale ontvangst, een SSTB nodig. Tot 2015, wanneer de EU geheel stopt met analoge omroep, zal de verkoop van SSTB's sterk toenemen waardoor ook het totale energieverbruik van dergelijke apparaten zal stijgen.

Het Europees Parlement¹ heeft erop aangedrongen snel verplichte minimeisen voor de energieprestatie van dit soort apparaten in te voeren, iets wat door de vertegenwoordigers van de lidstaten in het overlegforum werd gesteund.

Hoe de eisen inzake ecologisch ontwerp zijn vastgesteld

Het voorstel voor de verordening voor SSTB's en deze effectbeoordeling zijn in vier stappen tot stand gekomen:

Stap 1: Beoordelen van de criteria voor de in artikel 15, lid 2, onder a) t/m onder c), vastgestelde uitvoeringsmaatregelen voor de richtlijn inzake ecologisch ontwerp, rekening houdende met de in bijlage I van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp vastgestelde criteria voor ecologisch ontwerp

Stap 2: Overwegen van relevante communautaire initiatieven, marktkrachten en verschillen in milieuprestaties van in de handel gebrachte apparatuur met gelijkwaardige functies, zoals uiteengezet in artikel 15, lid 2, van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp

Stap 3: Vaststellen van beleidsdoelstellingen, inclusief het gewenste ambitieniveau, de beleidsopties om deze doelstellingen te verwezenlijken en de belangrijkste onderdelen van de uitvoeringsmaatregelen inzake ecologisch ontwerp, zoals vereist bij bijlage VII van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp

¹ Resolutie van het Europees Parlement van 31 januari 2008 over het actieplan voor energie-efficiëntie.

Stap 4: Beoordelen van de ecologische, economische en sociale gevolgen van de eisen, rekening houdende met de in artikel 15, lid 5, van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp vastgestelde criteria voor uitvoeringsmaatregelen

Samenvatting van de resultaten

Stap 1

Om de in artikel 15, lid 2, van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp vastgestelde criteria voor uitvoeringsmaatregelen te beoordelen, heeft de Commissie een technische, milieutechnische en economische studie over SSTB's ("voorbereidende studie") uitgevoerd, die beantwoordt aan de bepalingen van artikel 15, lid 4 bis, en bijlage II van de richtlijn.

Wat de criteria van artikel 15, lid 2, van de richtlijn betreft, zijn in de voorbereidende studie² de volgende resultaten vastgesteld voor SSTB's die in de EU worden verkocht:

Artikel 15, lid 2, onder a)	Jaarlijks handelsvolume in de EU	90 miljoen stuks in 2010 177 miljoen stuks in 2014
Artikel 15, lid 2, onder b)	Milieueffect: energieverbruik van SSTB's:	6 TWh in 2010 14 TWh in 2014
Artikel 15, lid 2, onder c)	Verbeteringspotentieel (met bestaande kosteneffectieve technologie)	0,5 TWh in 2010 9 TWh in 2014

Dit verbeteringspotentieel is te danken aan het feit dat het elektriciteitsverbruik van deze apparaten met bestaande, kosteneffectieve technische middelen aanzienlijk kan worden gereduceerd. Dit komt doordat er geen verband is tussen de prijs van SSTB's met vergelijkbare functies en het energieverbruik.

Het totale energiebesparingspotentieel voor de periode 2010-2020 overtreft het jaarlijks huishoudelijk energieverbruik van Zweden en kan dus als significant worden beschouwd.

Stap 2

Volgens de artikelen 15, lid 2 en lid 4, onder c), van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp moet er rekening worden gehouden met relevante EU- en nationale wetgeving. Hetzelfde geldt voor vrijwillige initiatieven van de EU en de lidstaten. Daarnaast wordt een analyse gemaakt van belemmeringen voor de marktacceptatie van technologieën met betere milieuprestaties die ertoe leiden dat het product het niet redt op de markt.

Het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van de Commissie in Ispra heeft een convenant ontwikkeld waarin energie-efficiencycriteria voor SSTB's zijn vastgelegd. Dit initiatief is erg nuttig gebleken om technische gegevens over SSTB's te verzamelen. Helaas was het effect op de markt beperkt doordat slechts weinig fabrikanten dit convenant hebben aanvaard.

² "Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs –Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes)", MVV Consulting GmbH, eindrapport van 17 december 2007; de documentatie is te vinden op de [ecodesign-website](http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm) van DG TREN: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

In de lidstaten loopt in het Verenigd Koninkrijk een etiketteringsprogramma voor SSTB's, dat door de Energy Saving Trust wordt gerund. Deze vrijwillige etiketteringsregeling heeft een beperkte impact op de markt want slecht enkele producten voldoen aan de criteria.

Met de in december 2008 vastgestelde verordening tot uitvoering van Richtlijn 2005/32/EG betreffende eisen inzake ecologisch ontwerp voor het energieverbruik van elektrische en elektronische huishoud- en kantoorapparaten in slaap- en uitstand zou slechts een deel van het energiebesparingspotentieel worden gerealiseerd. Dat komt doordat deze horizontale verordening alleen het energieverbruik van SSTB's in de slaapstand regelt. Bovendien zouden we door de data waarop de verschillende eisen van die verordening ingaan, voor SSTB's de grootste energiebesparing mislopen.

Er blijken geen andere EU- of nationale initiatieven te bestaan voor de beperking van het energieverbruik van SSTB's.

Ofschoon het totale energieverbruik van SSTB's voor de hele EU aanzienlijk is, zijn zij op het niveau van de afzonderlijke huishoudens slechts in beperkte mate verantwoordelijk voor de totale energiefactuur. Daarom let de consument vooral op de aanschafprijs van SSTB's en niet op het energieverbruik over de totale levensduur van het product. Dat betekent dat de fabrikanten niet gestimuleerd worden om het energieverbruik van deze apparaten te verlagen, ook als de kosten voor de fabrikant daardoor niet of slechts marginaal zouden toenemen, terwijl de besparingen voor de consument groot zouden zijn en de CO₂ –uitstoot zou dalen. Een andere factor die voor het buitensporige energieverbruik van SSTB's verantwoordelijk is, is de tendens van de consument om deze apparaten altijd in de actieve stand te laten, ook als de tv al uitstaat.

Conclusie van stap 1 en stap 2

De komende jaren zullen het aantal SSTB's dat in de EU wordt verkocht en het totale energieverbruik daarvan snel stijgen. De bestaande kosteneffectieve oplossingen om het energieverbruik van deze apparaten te verminderen, worden niet toegepast vanwege de gebrekkige marktwerking. Bestaande beleidsinitiatieven zullen maar een zeer beperkt effect hebben op de milieuprestaties van SSTB's. Als de EU geen maatregelen neemt, bestaat het gevaar dat eventuele initiatieven van afzonderlijke lidstaten het vrije verkeer van deze producten op de interne markt zullen belemmeren.

De conclusie is dat voldaan is aan de in artikel 15, lid 2, van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp vastgestelde criteria voor uitvoeringsmaatregelen inzake ecologisch ontwerp, en dat overeenkomstig artikel 15, lid 1, een uitvoeringsmaatregel inzake ecologisch ontwerp moet worden opgesteld met betrekking tot SSTB's.

Stap 3

Zoals bepaald in bijlage II van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp worden de ambities met betrekking tot het verbeteren van de milieuprestaties van SSTB's en met name het gebruik van hulpbronnen zoals energie bepaald op basis van een analyse van de laagste levenscycluskosten voor de gebruiker van de apparaten. Voorts wordt ook rekening gehouden met de in de voorbereidende studie opgenomen benchmarks voor technologieën met de beste prestaties, die zijn besproken op de vergadering van het overlegforum³ inzake ecologisch ontwerp van 22 februari 2008. De resultaten komen tot uiting in de doelstellingen van de uitvoeringsmaatregelen.

³ Het overlegforum is een evenwichtig samengesteld overlegorgaan van vertegenwoordigers van lidstaten en belanghebbenden zoals de industrie, consumentenorganisaties en ngo's.

Het doel van de voorgestelde verordening is de markt zo te beïnvloeden dat potentiële verbeteringen ook worden toegepast. Verschillende beleidsopties zijn in overweging genomen, zoals zelfregulering, verplichte energie-etikettering en verplichte minimumeisen voor de energieprestatie. Gezien het duidelijke mandaat van de wetgever om ecologische ontwerpeisen op te stellen voor consumentenelektronica, is hiermee rekening gehouden bij de analyse van andere opties dan een uitvoeringsmaatregel inzake ecologisch ontwerp. De nadruk ligt op de beoordeling van de elementen die op grond van de voorbereidende studie en de input van belanghebbenden essentieel worden geacht.

Stap 4

De voorgestelde uitvoeringsmaatregel wordt geëvalueerd. Daarbij wordt met name gelet op opties voor het tijdschema voor de gefaseerde vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp, rekening houdende met de in artikel 15, lid 5, van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp vastgestelde criteria en met de gevolgen voor de fabrikanten, waaronder het mkb.

Conclusie van stap 3 en stap 4

Uit een vergelijking van de beleidsopties en de input van de voorbereidende studie en het overlegproces blijkt dat een verordening tot vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp voor het energieverbruik en energiebeheer van SSTB's de beste aanpak is om de potentiële energiebesparing bij SSTB's te bereiken. De eisen van de verordening moeten in twee fasen worden ingevoerd, respectievelijk één en drie jaar na de inwerkingtreding van de verordening. Deze aanpak garandeert:

- dat SSTB's snel en op kostenefficiënte wijze energiezuiniger worden gemaakt, wat voor de Gemeenschap leidt tot belangrijke elektriciteitsbesparingen en CO₂-reducties, en dat de levenscycluskosten van deze toestellen voor de consument worden beperkt;
- dat het totale elektriciteitsverbruik van SSTB's in 2020 ongeveer 47 TWh lager zal zijn dan bij een “business as usual”-scenario, wat overeenkomt met een besparing van 7,2 miljard euro en een vermindering van de CO₂-uitstoot met 17 Mt;
- dat de levenscycluskosten van SSTB's met ongeveer 30% worden verminderd;
- dat een duidelijk rechtskader een gelijk speelveld voor alle fabrikanten creëert en eerlijke concurrentie en vrij verkeer garandeert;
- dat eisen voor SSTB's in de EU worden geharmoniseerd, waardoor de administratieve lasten en kosten voor de economische operatoren tot een minimum worden beperkt;
- dat onevenredig hoge lasten voor fabrikanten worden vermeden door overgangsperiodes waarin rekening is gehouden met herontwerpcycli;
- dat buiten de EU aanvullende energiebesparingen zullen worden verwezenlijkt omdat de betrokken apparaten volgens identieke specificaties worden geproduceerd voor andere markten en wereldwijd worden verhandeld.

Monitoring

Het toezicht op de effecten gebeurt hoofdzakelijk via markttoezicht door de autoriteiten van de lidstaten, die ervoor moeten zorgen dat de eisen worden nageleefd. Via de permanente dialoog met belanghebbenden en lidstaten wordt nagegaan of de werkingssfeer, de definities en de concepten nog steeds passend zijn.